



ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK  
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně Lenky Kaniové, soudce Ivo Pospíšila a soudkyně Evy Šonkové v právní věci žalobce: **SYNERGION ALFA CZ s.r.o.**, se sídlem Antala Staška 1076/33a, Praha 4, zastoupeného Mgr. Jiřím Mašlejem, advokátem se sídlem Říční 456/10, Praha 1, proti žalovanému: **Celní úřad pro hlavní město Prahu**, se sídlem Washingtonova 1623/7, Praha 1, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 22. 2. 2024, č. j. 23897-4/2024-510000-11, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 12. 2. 2025, č. j. 8 Af 7/2024 - 63,

**t a k t o :**

- I. Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 12. 2. 2025, č. j. 8 Af 7/2024 - 63, **se zrušuje.**
- II. Rozhodnutí Celního úřadu pro hlavní město Prahu ze dne 22. 2. 2024, č. j. 23897-4/2024-510000-11, **se zrušuje** a věc **se vrací** žalovanému k dalšímu řízení.
- III. Žalovaný **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o žalobě ani o kasační stížnosti.
- IV. Žalovaný je **p o v i n e n** uhradit žalobci k rukám jeho zástupce Mgr. Jiřího Mašleje, advokáta se sídlem Říční 456/10, Praha 1, na náhradě nákladů řízení částku ve výši 42 243 Kč, a to do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

**O d ů v o d n ě n í :**

**I. Vymezení věci a rozsudek městského soudu**

[1] Předmětem projednávané věci je posouzení zákonnosti postupu žalovaného při rozhodování o žádosti žalobce o prominutí příslušenství daně podle § 259 a násl. zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád.

[2] Žalobce dodával v období od června 2020 do dubna 2022 společnosti AMBIENT Energy, a.s. (dále jen „AMBIENT“), elektřinu bez daně, přestože tato společnost (byť jí byla udělena licence k obchodování s elektřinou) nebyla v rozhodném období držitelkou povolení k nabytí elektřiny bez daně podle § 13 části čtyřicáté sedmé zákona č. 261/2007 Sb., o stabilizaci veřejných rozpočtů (dále jen „zákon o dani z elektřiny“). V důsledku toho se stal žalobce plátcem daně z dodané elektřiny ve smyslu § 3 odst. 1 písm. a) citovaného zákona. V návaznosti na upozornění žalovaným na tuto skutečnost (ve vztahu ke zdaňovacím obdobím od června 2020 do dubna 2021 na výzvu žalovaného) podal žalobce za příslušná zdaňovací období daňová přiznání a daň uhradil. V souvislosti s pozdním přiznáním a úhradou daně však žalovaný uložil žalobci za jednotlivá zdaňovací období pokuty za opožděné tvrzení daně a předepsal mu úrok z prodlení z pozdně zaplacených částek daně.

[3] Žalobce podal u žalovaného dne 25. 8. 2023 žádost o prominutí příslušenství daně (následně doplněnou podáními ze dnů 11. 10. 2023 a 7. 12. 2023) podle § 259 daňového řádu, a to úroků z prodlení v celkové výši 613 695 Kč a pokut za opožděné tvrzení daně v celkové výši 115 825 Kč.

[4] Žalovaný žádosti částečně vyhověl – rozhodnutím ze dne 22. 2. 2024, č. j. 23897-4/2024-510000-11 (dále jen „napadené rozhodnutí“), žalobci prominul 50 % z celkové vyčíslené částky na pokutách za opožděné tvrzení daně z elektřiny za zdaňovací období od června 2020 do dubna 2022, tzn. 57 912,50 Kč (výrok I) a 20 % z celkové částky úroků z prodlení předepsaných v souvislosti s pozdní úhradou daně z elektřiny za období od května 2021 do dubna 2022, tzn. 58 416 Kč (výrok II). Výrokem III žalovaný zamítl žádost v rozsahu prominutí úroků z prodlení předepsaných za období od června 2020 do dubna 2021 v celkové výši 321 615 Kč.

[5] Proti rozhodnutí žalovaného podal žalobce správní žalobu, kterou Městský soud v Praze (dále jen „městský soud“) zamítl. Nepřisvědčil tvrzení žalobce o nepřezkoumatelnosti napadeného rozhodnutí. Zdůraznil, že žalovaný již v této fázi nezkoumal existenci daňové povinnosti, ale zabýval se pouze tím, zda jsou splněny podmínky pro prominutí jejího příslušenství. Žalovaný si tak nepočínal chybně, pokud neprovedl žalobcem navrhované důkazy, neboť ty se s předmětem řízení míjely. Žalobce dodával elektrickou energii společnosti AMBIENT, která sice byla licencovaným obchodníkem s elektřinou, v rozhodném období však nebyla oprávněna nabývat elektřinu bez daně. Tuto skutečnost si přitom žalobce mohl ověřit z veřejně dostupných zdrojů. Tvrzení o dvojím zdanění měl možnost uplatnit v nalézacím řízení (týkajícím se samotné daňové povinnosti), což neučinil.

[6] Městský soud dále připomněl, že prominutí příslušenství daně představuje „dobrodiní“. Daňový subjekt na něj nemá nárok a záleží na uvážení správce daně, zda daňovému subjektu vyhoví. Soud přitom neshledal, že by žalovaný při rozhodování o žádosti žalobce překročil meze správního uvážení. Naopak si počínal v souladu se zákonem, judikaturou správních soudů i metodickou informací Generálního ředitelství cel. Žalovaný dle mínění soudu řádně odlišil pokutu za opožděné tvrzení daně a úrok z prodlení předepsaný na daňový účet žalobce. Prominutí pokuty standardně necílí na ta

pokračování

pochybení, která byla způsobena liknavostí, nezodpovědností či úmyslem. Městský soud dále poukázal na skutečnost, že žalobci nebylo povoleno posečkání s úhradou vlastní daně, ale pouze jejího příslušenství za období leden 2021 až duben 2022 (a to do vydání rozhodnutí žalovaného v projednávané věci). Nebyly tedy splněny podmínky pro prominutí příslušenství ve výši dalších 50 %.

## II. Obsah kasační stížnosti

[7] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) brojí proti rozsudku městského soudu kasační stížností z důvodů podle § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“).

[8] Je přesvědčený, že ve své žádosti o prominutí příslušenství daně podrobně odůvodnil, na základě jakých okolností nabytí dojmu, že společnost AMBIENT je držitelem povolení k nabytí elektřiny bez daně. Stěžovatel nikdy nečinil sporným, že pochybil, má však za to, že se jedná o pochybení ospravedlnitelné, neboť si počínal stejně jako desítky či stovky jiných subjektů, které se společností AMBIENT obchodovaly a neměly důvod si ověřovat, zda je držitelem povolení k nabytí elektřiny bez daně. I výhradní odběratelé této společnosti (E.ON Energie, a.s., dále jen „E.ON“, či ČEZ ESCO, a.s., dále jen „ČEZ“) se domnívali, že od ní nabývají elektřinu bez daně. Z napadeného rozhodnutí nicméně nevyplývá, že by okolnosti uváděné v žádosti vzal žalovaný v rámci svého uvážení v potaz. Žalovaný naopak vycházel výhradně ze zjištění o porušení povinnosti stěžovatele ověřit si, zda je společnost AMBIENT držitelem povolení k nabytí elektřiny bez daně. V obdobném duchu se nese i odůvodnění rozsudku městského soudu. Ani v něm se tedy stěžovateli nedostalo na jeho výhrady odpovědi. Městský soud pomínul jádro žalobní argumentace, což činí napadený rozsudek nepřezkoumatelným.

[9] Stěžovatel ve své žádosti dále uvedl okolnosti, z nichž dovozuje, že v důsledku jeho prodlení nedošlo k poškození veřejného rozpočtu (za tímto účelem navrhl i provedení několika důkazů). Žalovaný vyhodnotil argumentaci stěžovatele nesprávně jako námitku dvojího zdanění a odmítl ji s tím, že ji měl uplatnit v nalézacím řízení. Názoru žalovaného přitakal i městský soud s tím, že námitka stěžovatele byla v řízení o prominutí příslušenství daně bezpředmětná. Tento závěr považuje stěžovatel za nezákonný, spočívající na nesprávném posouzení relevantní právní otázky.

[10] Vzhledem k tomu, že společnost AMBIENT nebyla držitelem povolení k nabytí elektřiny bez daně, nabytá od stěžovatele elektřina jako zdaněná (bez ohledu na to, že ji mylně evidovala a dále s ní nakládala jako s elektřinou bez daně). V návaznosti na vyznění žalovaným, že společnost AMBIENT nebyla v okamžiku dodání elektřiny držitelem povolení k jejímu nabytí bez daně, stěžovatel daň dobrovolně přiznal a uhradil. Tuto svoji povinnost stěžovatel nikdy nepochyboval. Ačkoliv žalovaný na dodání elektřiny společnosti AMBIENT za daných okolností nahlížel jako na dodání elektřiny konečnému spotřebiteli, uvedený odběratel ji nespotřeboval a dodal ji jiným obchodníkům s elektřinou (společnostem E.ON a ČEZ). Těm pak logicky nemohla vzniknout povinnost zaplatit daň, a to ani v případě dodání elektřiny konečným spotřebitelům, neboť se jednalo o elektřinu již zdaněnou. Jinak řečeno, jediným subjektem, kterému vznikla povinnost odvést daň, byl stěžovatel. Přesto však byla tatáž elektřina opětovně zdaněna ve fázi dodání konečnému spotřebiteli. Závěr soudu, že svoji argumentaci mohl stěžovatel uplatnit

v nalézacím řízení, je chybný. Stejně tak jako tvrzení, že žalovaným opomenuté důkazy nečiní napadené rozhodnutí nepřezkoumatelným. Stěžovatel totiž nerozporoval svoji povinnost uhradit daň, ale pouze poukazoval na skutečnost, že s ohledem na dvojí zdanění této elektřiny nedošlo v důsledku jeho prodlení ke vzniku škody na veřejném rozpočtu. Jedná se o námitku, kterou bylo možné uplatnit jen a pouze v řízení o prominutí příslušenství daně, což vyplývá i z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 6. 2024, č. j. 5 Afs 122/2023 - 52.

[11] Z uvedených důvodů stěžovatel navrhuje, aby kasační soud zrušil jak rozsudek městského soudu, tak jemu předcházející napadené rozhodnutí a vrátil věc žalovanému k dalšímu řízení.

### III. Vyjádření žalovaného

[12] Žalovaný považuje jak napadené správní rozhodnutí, tak rozsudek městského soudu za věcně správné a zákonné. V napadeném rozhodnutí srozumitelně a přezkoumatelně odůvodnil, že stěžovatel se stal plátcem daně z elektřiny výhradně v důsledku svého liknavého jednání. Pro další prominutí příslušenství daně (nad rámec již prominutého) mu dle Pokynu Generálního ředitelství cel D-58 nesvědčí žádný důvod. Poukazuje-li stěžovatel na to, že ani jiní obchodníci s elektřinou si existenci rozhodnutí o povolení nabývat elektřinu bez daně neověřují, jedná se o nežádoucí praxi, která stěžovatele nikterak neomlouvá.

[13] Až do okamžiku podání kasační stížnosti stěžovatel tvrdil, že státní rozpočet nebyl zkrácen proto, že daň byla uhrazena dvakrát (jím i konečným spotřebitelem). S tímto tvrzením se žalovaný neztotožnil a konstatoval, že stěžovatel měl navrhované důkazy uplatnit v nalézacím řízení (v rámci vlastního stanovení daně). Žalovaný tedy uvedené důkazy nepominul, pouze je neprovedl, jelikož je nepovažoval v této fázi za relevantní. Stěžovatelem odkazovaný rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 5 Afs 122/2023 - 52 není na věc přílehlavý, neboť se týkal skutkově i právně odlišné situace (daň z přidané hodnoty a institut přenesené daňové povinnosti). Nyní stěžovatel přichází s novou argumentací spočívající v tom, že se stal jediným plátcem daně z elektřiny, přičemž všichni další odběratelé již nakupovali elektřinu zdaněnou. Zřejmě tak opouští námitku dvojího zdanění, v důsledku čehož odporuje sám sobě. Pro takový postup však není v řízení o kasační stížnosti prostor.

### IV. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[14] Nejvyšší správní soud při posuzování kasační stížnosti hodnotil, zda jsou splněny podmínky řízení. Zjistil, že kasační stížnost byla podána včas, osobou oprávněnou, má požadované náležitosti a je projednatelná. Důvodnost kasační stížnosti posoudil v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[15] Kasační stížnost je **důvodná**.

pokračování

[16] Nejprve se kasační soud zabýval namítanou nepřezkoumatelností napadeného rozsudku, neboť se jedná o vadu, pro niž by musel rozsudek městského soudu bez dalšího zrušit, aniž by se mohl zabývat zbylými kasačními námitkami.

[17] Již v rozsudku ze dne 14. 7. 2005, č. j. 2 Afs 24/2005 - 44, č. 689/2005 Sb. NSS, Nejvyšší správní soud akcentoval, že „[n]ení-li z odůvodnění napadeného rozsudku krajského soudu zřejmé, proč soud nepovažoval za důvodnou právní argumentaci účastníka řízení v žalobě a proč žalobní námitky účastníka považuje za liché, mylné nebo vyvrácené, nutno pokládat takové rozhodnutí za nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů ve smyslu § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. zejména tehdy, jde-li o právní argumentaci, na níž je postaven základ žaloby. Soud, který se vypořádává s takovou argumentací, ji nemůže jen pro nesprávnost odmítnout, ale musí také uvést, v čem konkrétně její nesprávnost spočívá.“ V obdobném duchu se nese i navazující judikatura, která zásadně pohlíží na nevypořádání žalobních námitek jako na důvod pro zrušení rozhodnutí krajského soudu (srov. kupříkladu rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 12. 2009, č. j. 8 Afs 73/2007 - 78, či ze dne 24. 3. 2010, č. j. 1 Afs 113/2009 - 69, č. 2065/2010 Sb. NSS). Bohatá rozhodovací praxe se váže též k otázce nepřezkoumatelnosti rozhodnutí z důvodu jeho nesrozumitelnosti (viz např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 1. 2008, č. j. 4 Azs 94/2007 - 107, ze dne 21. 8. 2008, č. j. 7 As 28/2008-75, či ze dne 22. 9. 2010, č. j. 3 Ads 80/2009 - 132).

[18] V posuzované věci Nejvyšší správní soud žádné takové vady napadeného rozsudku neshledal. Z odůvodnění rozsudku je patrné, jak o věci soud smýšlel a proč nepovažoval žalobní argumentaci stěžovatele za opodstatněnou. Námitka nepřezkoumatelnosti napadeného rozsudku proto není důvodná.

[19] Kasační soud tak může přikročit k vypořádání zbylých námitek stěžovatele. Nejprve však považuje za vhodné ve stručnosti připomenout relevantní právní úpravu.

[20] Podle § 259 odst. 1 daňového řádu platí, že „[p]okud zákon stanoví orgánu veřejné moci pravomoc zcela nebo částečně prominout daň nebo příslušenství daně, lze tak učinit na základě žádosti daňového subjektu nebo z moci úřední.“

[21] Podle § 259aa daňového řádu:

„(1) Daňový subjekt je oprávněn požádat správce daně o prominutí pokuty za opožděné tvrzení daně, pokud bylo podáno daňové tvrzení, v důsledku jehož včasného nepodání tato pokuta vznikla, nebo pokud se toto podání stalo bezpředmětným.

(2) Správce daně může zcela, nebo zčásti prominout pokutu za opožděné tvrzení daně, pokud k prodlení s podáním daňového tvrzení došlo z důvodu, který lze s přihlédnutím k okolnostem daného případu ospravedlnit. Při tom není vázán návrhem daňového subjektu.

(3) Při posouzení rozsahu, ve kterém bude pokuta za opožděné tvrzení daně prominuta, správce daně zohlední skutečnost, zda ekonomické nebo sociální poměry daňového subjektu zakládají tvrdost vzniklé pokuty.“

[22] Podle § 259b daňového řádu:

„(1) Daňový subjekt je oprávněn požádat správce daně o prominutí úroku z prodlení nebo úroku z posečkané částky, pokud byla uhrazena daň, v důsledku jejíhož neuhrazení úrok vznikl.“

*(2) Správce daně může zcela nebo zčásti prominout úrok z prodlení nebo úrok z posečkané částky, pokud k prodlení s úhradou daně došlo z důvodu, který lze s přihlédnutím k okolnostem daného případu ospravedlnit. Při tom není vázán návrhem daňového subjektu.*

*(3) Při posouzení rozsahu, ve kterém bude úrok prominut, správce daně zohlední skutečnost, zda ekonomické nebo sociální poměry daňového subjektu zakládají tvrdost uplatněného úroku.“*

[23] Podle § 259c daňového řádu:

*„(1) Při posouzení žádosti o prominutí daně nebo příslušenství daně správce daně zohlední četnost porušování povinností při správě daní daňovým subjektem.*

*(2) Prominutí daně nebo příslušenství daně není možné, pokud daňový subjekt nebo osoba, která je členem jeho statutárního orgánu, v posledních 3 letech závažným způsobem porušil daňové nebo účetní právní předpisy.*

*(3) Pokud právnická osoba závažným způsobem poruší daňové nebo účetní právní předpisy, hledí se pro účely posouzení splnění podmínky podle odstavce 2 na osobu, která byla v době tohoto porušení v této právnické osobě členem statutárního orgánu, jako by je také porušila.“*

[24] Nejvyšší správní soud setrvale judikuje, že na prominutí příslušenství daně nemá daňový subjekt právní nárok. Jedná se o určité „dobrodiní“, které závisí na úvaze správního orgánu. Soudům ve správním soudnictví nepřisluší, aby úvahy správního orgánu korigovaly, či je dokonce nahrazovaly. Jejich úkolem je však přezkoumat, zda bylo rozhodnutí závisející na správním uvážení vydáno v řádném řízení a že správní orgány nezneužily svého uvážení a pohybují se v zákonných mezích. Ani prostor pro správní uvážení totiž není bezbřehý a nemůže vykazovat znaky svévole (viz kupříkladu rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 7. 2009, č. j. 8 Afs 85/2007 - 54, ze dne 27. 6. 2013, č. j. 1 Afs 1/2013 - 47, ze dne 29. 4. 2014, č. j. 8 Afs 63/2013 - 30, či ze dne 27. 3. 2019, č. j. 4 Afs 342/2018 - 35).

[25] V nyní projednávané věci stěžovatel ve své žádosti ze dne 25. 8. 2023 uplatnil dva důvody, které dle jeho mínění představovaly dostatečný podklad pro prominutí příslušenství daně.

[26] Pokud se jedná o první důvod, stěžovatel podrobně popsal, proč se domníval, že společnost AMBIENT disponuje povolením k nabytí elektřiny bez daně. Poukázal přitom i na skutečnost, že s dotčenou společností obchodovalo i množství jiných subjektů (včetně společností E.ON a ČEZ), pročez neměl důvod pochybovat o tom, že odběratel AMBIENT je oprávněn nabývat elektřinu bez daně. Stěžovatel tedy poukázal na svoji dobrou víru a zdůraznil, že zavinění lze spatřovat toliko na straně společnosti AMBIENT.

[27] V kasační stížnosti stěžovatel městskému soudu vytkl, že obdobně jako žalovaný nezohlednil specifické okolnosti uvedené v žádosti, ale vystačil si pouze s konstatováním, že k porušení povinnosti došlo v důsledku jeho liknavosti a nezodpovědnosti. Tuto námitku nepovažuje Nejvyšší správní soud za důvodnou a naopak souhlasí s městským soudem, který ve vztahu k uváděnému důvodu neshledal napadené rozhodnutí nepřezkoumatelným a současně dovodil, že svými úvahami žalovaný nevybočil z limitů správního uvážení. Žalovaný se stěžovatelem uváděnou argumentací stran okolností obchodování se společností AMBIENT zabýval zejména na s. 13 napadeného rozhodnutí, kde vyložil, proč nepovažuje jím uváděné důvody za ospravedlnitelné. Poukázal přitom zejména na skutečnost, že stěžovatel měl možnost si ověřit, zda jeho odběratel disponuje povolením k nabytí

pokračování

elektriny bez daně (přímo u společnosti AMBIENT, či z veřejně dostupných zdrojů), což ostatně bylo jeho povinností, neboť pouze takovému subjektu, kterému bylo povolení uděleno, byl oprávněn dodávat elektřinu bez daně. Skutečnost, že žalovaný k nastolené otázce zaujal jiné stanovisko než stěžovatel a že podrobně neodpověděl na každý jeho dílčí argument, nečiní napadené rozhodnutí nepřezkoumatelným, ani nezákonným. Nejvyšší správní soud opětovně připomíná, že správním soudům nepřisluší, aby zasahovaly do správního uvážení správce daně při rozhodování o prominutí příslušenství daně. V posuzované věci žalovaný ozřejmil, z jakého důvodu nepovažuje stěžovatelovu argumentaci za relevantní. Jeho úvahy se jeví jako racionální a nevykazují žádné znaky svévole.

[28] Namítá-li pak stěžovatel, že vinu za nastalou situaci nese především společnost AMBIENT, která, ačkoliv si o povolení k nabytí elektriny bez daně nezažádala, vystupovala v obchodních vztazích takovým způsobem, jako by jím disponovala, kasační soud k tomu dodává, že tato skutečnost může být relevantní spíše pro účely posouzení případného nároku na náhradu škody mezi stěžovatelem a jeho odběratelem v rovině soukromoprávní. Z hlediska práva veřejného je však nepochybné, že stěžovatel porušil svoji povinnost a neověřil si, zda subjekt, jemuž dodává elektřinu, získal povolení k jejímu nabytí bez daně.

[29] Nejvyšší správní soud tedy s městským soudem souhlasí, že úvahy žalovaného, pokud se jedná o posouzení prvního důvodu uváděného v žádosti o prominutí příslušenství daně, plně ob stojí. Totožný závěr však nelze učinit ve vztahu k druhému stěžovatelem uváděnému důvodu. Ve své žádosti totiž stěžovatel dále poukazoval na skutečnost, že v důsledku pozdního přiznání a úhrady daně nebyl žádným způsobem poškozen veřejný rozpočet, neboť ve skutečnosti byla daň z téže elektriny uhrazena dvakrát – stěžovatelem v souvislosti s jejím dodáním společnosti AMBIENT a dále při jejím následném dodání konečnému spotřebiteli. V této souvislosti navrhl provedení několika důkazů.

[30] Žalovaný označil v napadeném rozhodnutí uvedenou námitku za mimoběžnou, neboť dle jeho mínění bylo možné otázku dvojího zdanění posuzovat toliko v nalézacím řízení týkajícím se jistiny daně. K důkazním návrhům se pak žádným způsobem nevyjádřil. Tyto úvahy následně posvětil městský soud, který na věc nahlížel stejně jako žalovaný a uvedl, že žalovaný se logicky nemusel ani zabývat souvisejícími důkazními návrhy stěžovatele, neboť se míjely s předmětem řízení o prominutí příslušenství daně.

[31] Uvedená argumentace je však zcela mylná. V této souvislosti považuje Nejvyšší správní soud za vhodné vyjádřit se nejprve k tvrzení žalovaného, že stěžovatel v řízení o kasační stížnosti pozměnil svoji argumentaci a uvádí nyní novou (dosud neuplatněnou) námitku. Pokud by tomu tak bylo, jednalo by se o námitku nepřípustnou (§ 104 odst. 4 s. ř. s.), již by se kasační soud nemohl zabývat. O takový případ se však v nyní projednávané věci nejedná.

[32] Stěžovatel se již ve své žádosti o prominutí příslušenství daně domáhal, aby žalovaný zohlednil specifickou situaci spočívající v tom, že veřejný rozpočet nebyl v důsledku jeho prodlení s úhradou daně žádným způsobem krácen. To ostatně vyplývá již ze samotného názvu podkapitoly VI.2 žádosti („*Prodlením nedošlo k poškození veřejného rozpočtu*“), jakož i z dalšího textu této žádosti. V něm sice stěžovatel skutečně poukazoval na skutečnost,

že došlo ke dvojímu zdanění téže elektřiny, současně však zcela jednoznačně a srozumitelně vyložil, že tak činí pouze za účelem prokázání absence škody na veřejném rozpočtu s tím, že svoji povinnost k úhradě daně nikterak nezpochybňuje. O smyslu námitky stěžovatele nemohlo být pochyb, neboť stěžovatel následně svoji motivaci shrnul na s. 14 žádosti a uvedl:

*„Z důvodu procesní opatrnosti a předcházení případnému nedorozumění daňový subjekt sděluje, že výše uvedené neuvádí za účelem sporování zákonnosti:*

- *postupu správce daně, který daňový subjekt vyzval k podání daňového přiznání k dani z elektřiny;*
- *vyměření daně z elektřiny;*
- *vzniku a předepsání úroku z prodlení a uložení pokuty za opožděné podání daňového přiznání; ale pouze za účelem podpory tvrzení, že prodlením daňového subjektu s podáním daňového přiznání k dani z elektřiny a úhradou této daně nemohlo dojít k poškození veřejného rozpočtu, pokud tatáž daň z téže elektřiny byla odvedena jiným účastníkem na trhu s elektřinou (zdůraznění doplněno NSS).“*

[33] Na základě zde uvedeného lze učinit dva závěry. Předně je patrné, že argumentace stěžovatele jak v žádosti o prominutí příslušenství daně, tak v navazujícím soudním řízení správním zůstává totožná. Přesněji řečeno, v žádosti o prominutí daně stěžovatel namítal absenci škody na veřejném rozpočtu v souvislosti s tím, že tatáž elektřina byla zdaněna dvakrát, následně pak v řízení o žalobě žalovanému vytkl, že jeho argumentaci nepovažoval ve fázi rozhodování o prominutí příslušenství daně za relevantní. Vzhledem k tomu, že i městský soud se ztotožnil s názorem vyjádřeným v napadeném rozhodnutí, setrval stěžovatel na své argumentaci i v řízení o kasační stížnosti, kde pouze „nově“ uvedl, že on jediný byl povinen daň uhradit. Toto dílčí tvrzení však nic nemění na podstatě námitky stěžovatele, že elektřina byla zdaněna opětovně a veřejný rozpočet nebyl nijak krácen. Stěžovatel pouze zdůraznil, že dle jeho mínění to byl právě a jedine on sám, koho tížila povinnost k úhradě daně, a proto ani nemohl námitku dvojího zdanění uplatnit v nalézacím řízení. Není tedy pravdou, že by námitka stěžovatele byla nepřípustná ve smyslu § 104 odst. 4 s. ř. s.

[34] Současně je nepochybné, že náhled prezentovaný žalovaným v napadeném rozhodnutí (a následně aprobovaný městským soudem), že měl stěžovatel svoji námitku uplatnit v nalézacím řízení, nemůže obstát. Tvrzení stěžovatele obsažené v žádosti o prominutí příslušenství daně nikdy nesměřovalo k tomu, aby rozporoval svoji povinnost daň uhradit. Poukazoval však na specifickou situaci, která v daném případě nastala. Zákon o dani z elektřiny vychází z teze, že ke zdanění elektřiny dochází až ve fázi jejího dodání konečnému spotřebiteli (viz § 3 odst. 1 zákona o dani z elektřiny). Zároveň však uvedený zákon stanoví, že nabýt elektřinu bez daně může pouze obchodník s elektřinou, a to na základě povolení vydaného správcem daně. V nyní projednávané věci stěžovatel dodal elektřinu společnosti AMBIENT, a to bez daně, neboť se domníval, že k tomu jakožto licencovaný obchodník s elektřinou disponuje potřebným povolením správce daně. Následně se však ukázalo, že tomu tak nebylo, v důsledku čehož vznikla stěžovateli povinnost daň uhradit (nastala fikce dodání zboží konečnému spotřebiteli). Stěžovatel však již ve své žádosti uváděl, že společnost AMBIENT s elektřinou nakládala jako s nezdaněnou a prodala ji dalším odběratelům (společnosti ČEZ a E.ON). Ke zdanění předmětné elektřiny pak došlo na konci řetězce, při reálném dodání konečnému spotřebiteli.

pokračování

Stěžovatel v žádosti dále zdůraznil, že tyto skutečnosti musí být žalovanému známy z jeho úřední činnosti (z jím vedených evidencí); pro případ, že by je však nepovažoval za prokázané, předložil v této souvislosti stěžovatel několik důkazních návrhů.

[35] Jinak řečeno, stěžovatel žalovanému přdestřel premisu, že tatáž elektrina byla zdaněna dvakrát (byť to zákon nepředpokládá), v důsledku čehož nemohlo vlivem jeho prodlení dojít k jakékoliv újmě na veřejném rozpočtu. Odkázal na judikaturu Ústavního soudu k otázce dvojího zdanění a konstatoval, že situaci, kdy správce daně vybere tutéž daň dvakrát (byť u jiných subjektů) a ještě požaduje v souvislosti s pozdní úhradou této daně úroky z prodlení, je dle jeho mínění již „*zcela za hranou veškeré mravnosti*“. Poukázal přitom i na smysl a účel úroků z prodlení, které mají dle důvodové zprávy k daňovému řádu „*představovat ekonomickou náhradu za nedoplatky peněžních prostředků na daních, resp. cenu finančních prostředků v čase, která je daná úrokovou mírou. Nikoli však trest v užším slova smyslu*“.

[36] Na uvedenou argumentaci se stěžovateli nedostalo žádné adekvátní odpovědi, neboť jak městský soud, tak před ním žalovaný pouze poněkud stroze konstatovali, že pro posuzování námítky dvojího zdanění již není v řízení o prominutí příslušenství daně žádný prostor, a stěžovatel ji měl uplatnit v nalézacím řízení. Způsob, jakým se žalovaný a následně i městský soud s tvrzeními stěžovatele vypořádali, tak svědčí o jejich naprostém nepochopení. Svoji argumentaci totiž stěžovatel (tak, jak ji koncipoval) mohl uplatnit naopak toliko právě v řízení o prominutí příslušenství daně, neboť se netýkala samotné jistiny daně, ale jen jejího příslušenství. Rovněž je třeba mít na zřeteli, že úrok z prodlení vzniká *ex lege* a nastanou-li zákonné podmínky pro jeho předepsání, správce daně nemá možnost jej nepředepsat či snížit. Případné okolnosti vzniku příslušenství tak může zohlednit až ve fázi posuzování žádosti o prominutí daně.

[37] Z ustálené judikatury (viz např. rozsudky ze dne 3. 6. 2021, č. j. 4 Afs 180/2020 - 30, či ze dne 28. 6. 2024, č. j. 5 Afs 122/2023 - 52) pak vyplývá, že správce daně je při posuzování existence důvodů pro prominutí příslušenství daně povinen přihlédnout ke všem namítaným důvodům (i nad rámec výčtu obsaženého v pokynech daňových orgánů – v nyní projednávané věci zejména Metodická informace Generálního ředitelství cel č. 6/2022, či pokyn Generálního finančního ředitelství č. D-58). Jakkoliv tedy nebyl stěžovatelem uváděný důvod podřaditelný pod žádný z důvodů uváděných v odkazovaných pokynech, bylo povinností žalovaného, aby se jím zabýval a přezkoumatelně a srozumitelně vyložil, zda může představovat ospravedlnitelnou skutečnost pro prominutí příslušenství daně (či jeho části). Této své povinnosti však žalovaný prozatím nedostál, neboť argumentaci stěžovatele dezinterpretoval. Městský soud pak pochybil, jelikož nesprávné úvahy žalovaného aproboval a navzdory stěžovatelem vytýkaným vadám, kterými napadené rozhodnutí trpělo, jej nezrušil a žalobu stěžovatele zamítl.

## V. Závěr a náklady řízení

[38] Nejvyšší správní soud z výše uvedených důvodů shledal kasační stížnost důvodnou, napadený rozsudek městského soudu proto dle § 110 odst. 1 s. ř. s. zrušil. Jelikož již v řízení před městským soudem byly dány důvody pro zrušení rozhodnutí správního orgánu [§ 110 odst. 2 písm. a) s. ř. s.], zrušil Nejvyšší správní soud i rozhodnutí žalovaného a vrátil mu věc k dalšímu řízení (§ 78 odst. 4 s. ř. s.). V něm se bude žalovaný řídit závazným právním

názorem vysloveným v tomto rozsudku a řádně posoudí veškeré důvody, které stěžovatel uvedl ve své žádosti o prominutí příslušenství daně.

[39] Podle § 110 odst. 3 věty druhé s. ř. s. v případě, že Nejvyšší správní soud zruší rozhodnutí žalovaného, rozhodne o nákladech řízení o kasační stížnosti i o nákladech řízení před krajským soudem.

[40] Podle § 60 odst. 1 s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s., má úspěšný stěžovatel právo na náhradu důvodně vynaložených nákladů proti žalovanému, který neměl ve věci úspěch. Stěžovateli náleží náhrada za zaplacené soudní poplatky – 3 000 Kč za podání žaloby a 5 000 Kč za podání kasační stížnosti.

[41] Stěžovatel byl jak v řízení o žalobě, tak v řízení o kasační stížnosti zastoupen advokátem. Pro určení výše nákladů na zastoupení se užije vyhláška č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (dále jen „advokátní tarif“). Některé z úkonů učinil zástupce stěžovatele přede dnem nabytí účinnosti novely advokátního tarifu provedené vyhláškou č. 258/2024 Sb., a tudíž se odměna za ně stanoví podle advokátního tarifu ve znění účinném do 31. 12. 2024 (čl. II vyhlášky č. 258/2024 Sb.). Jedná se o dva úkony právní služby, a to převzetí a příprava zastoupení a sepsání správní žaloby [§ 11 odst. 1 písm. a) a d) advokátního tarifu ve znění do 31. 12. 2024], za něž náleží odměna ve výši 6 200 Kč (3 100 Kč za každý úkon) a paušální náhrada hotových výdajů ve výši 600 Kč (300 Kč za každý úkon – viz § 13 odst. 4 advokátního tarifu ve znění do 31. 12. 2024), celkově tedy 6 800 Kč. Za účinnosti advokátního tarifu v aktuálním znění učinil zástupce stěžovatele v řízení před městským soudem jeden úkon právní služby spočívající v účasti na jednání dne 12. 2. 2025 [§ 11 písm. odst. 1 písm. g) advokátního tarifu]. Při stanovení výše odměny za uvedený úkon vycházel soud z § 7 ve spojení s § 10b odst. 5 advokátního tarifu ve znění účinném od 1. 1. 2025, podle něhož *„[v]e věcech žalob, kasačních stížností a dalších právních věcí projednávaných podle soudního řádu správního, jde-li o rozhodnutí vydané správcem daně, se považuje za tarifní hodnotu a) výše peněžitého plnění nebo cena věci anebo práva, nejvýše však částka 500 000 Kč, nebo b) částka 113 000 Kč, nelze-li hodnotu věci nebo práva vyjádřit v penězích nebo lze-li ji zjistit jen s nepoměrnými obtížemi.“* Za výši peněžitého plnění považoval v posuzované věci soud částku neprominutého příslušenství daně (50 % pokut za opožděné tvrzení daně, 80 % úroků z prodlení předepsaných za období od května 2021 do dubna 2022 a 100 % úroků z prodlení předepsaných za období od června 2020 do dubna 2021), která činí 613 162 Kč. V posuzované věci se proto za tarifní hodnotu pro účely stanovení odměny za zastupování považuje částka 500 000 Kč. Odměna za jeden úkon právní služby tedy činí 10 300 Kč. K té je dle § 13 odst. 4 advokátního tarifu třeba připočít paušální částku náhrady hotových výdajů ve výši 450 Kč. Jelikož zástupce stěžovatele je plátcem DPH, zvýšil soud náhradu nákladů za zastoupení o částku této daně, celkově se tedy v řízení o žalobě jedná o částku 21 235,50 Kč.

[42] V řízení o kasační stížnosti učinil zástupce stěžovatele jeden úkon právní služby spočívající v sepsání kasační stížnosti [§ 11 odst. 1 písm. d) advokátního tarifu]. Odměna za tento úkon činí 10 300 Kč, k ní je třeba připočít 450 Kč jakožto paušální náhradu hotových výdajů. K uvedené částce soud připočetl DPH. Za zastupování v řízení o kasační stížnosti proto náleží odměna ve výši 13 007,50 Kč.

pokračování

[43] Celkově je tedy žalovaný povinen uhradit stěžovateli náklady řízení ve výši 42 243 Kč, a to k rukám jeho zástupce Mgr. Jiřího Mašleje, ve lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

**Poučení:** Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 16. července 2025

Lenka Kaniová  
předsedkyně senátu